

В умовах глобалізації світового економічного простору, сучасних жорстких економічних трансформаційних криз, гіперконкуренції, повоєнних й інших викликів кооперативний маркетинг був і залишається інструментом захисту малих і середніх виробників і забезпечення стійкості їх функціонування.

**Список використаних джерел:**

1. Fonterra. *Embracing-sustainability/our-progress*. URL: <https://www.fonterra.com/nz/en/embracing-sustainability/our-progress.html>
2. Lafleur, M., & A.-M. Merrien. *Impact socio-économique des coopératives et des mutuelles/Impact socio-économique des coopératives et des mutuelles. Sommet international des coopératives*. IRECUS, Université de Sherbrooke. 2012. 35p. URL: [https://www.irecus.org/\\_files/ugd/135ae8\\_0279abffe84940698f354c571c32c0e2.pdf](https://www.irecus.org/_files/ugd/135ae8_0279abffe84940698f354c571c32c0e2.pdf)
3. Развитие кооперативов для обеспечения благосостояния всего мира./Отчет по конференции URL: [https://www.euricse.eu/wp-content/uploads/2015/03/venice\\_russian\\_final\\_0.pdf](https://www.euricse.eu/wp-content/uploads/2015/03/venice_russian_final_0.pdf)
4. Котомина М.А. "Сельскохозяйственная кооперация в Индии: роль государства и современные вызовы" URL: <http://apej.ru/article/05-11-18>
5. Преобразование нашего мира: Повестка дня в области устойчивого развития на период до 2030 года. ФАО ООН. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/92/PDF/N1529192.pdf>

**УДК 65.01**

**Наконечна О.А.**

*здобувач PhD*

*ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»*

**МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ НЕФОРМАЛЬНОЇ  
ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В УКРАЇНІ**

Сучасне управління закладом неформальної освіти дорослих є циклічним процесом координації діяльності закладу неформальної освіти дорослих, що здійснюється у відповідності до стратегічної мети такої освітньої організації та базується на плануванні, організації, мотивації та контролі, також є одним з видів соціального управління, яке залежить від потреб та пріоритетів суспільного розвитку в умовах змін [1]. Заклади неформальної освіти дорослих (ЗНОД) мають на меті навчання дорослих, що спрямоване на адаптацію цієї категорії населення до швидко змінюваного політичного, соціально-економічного, технологічного, середовища, а

також інтеграцію та активізацію участі у суспільних процесах через набуття нових «швидких» знань, компетенцій та навичок [2].

Задля ефективного управління ЗНОД в умовах змін керівнику необхідно визначити модель управління, оптимальну саме для його освітньої організації. Такою моделлю є певна сукупність уявлень відносно того, який вигляд має система управління, яким чином вона впливає на об'єкт управління, на скільки швидко вона може адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі задля досягнення ЗНОД поставлених цілей, стійкого розвитку і забезпечення власної життєздатності [3]. Вибір управлінської моделі ЗНОД базується на його організаційній структурі, стратегічній візії та місії, меті та завданні закладу, принципах управління та адміністрування, корпоративній культурі та мотиваційній політиці, середовищі функціонування закладу, принципах та порядку внутрішньо-організаційної взаємодії між структурними підрозділами, а також взаємодії з потенційними клієнтами (слухачами) та іншими зовнішніми зацікавленими сторонами. Під час моделювання системи менеджменту освітнього закладу необхідно також враховувати національний контекст внутрішньої та зовнішньої комунікації зі стейкхолдерами, вплив можливих поведінкових сценаріїв.

Т. В. Назарчук та О. М. Косінок пропонують класифікувати управлінські моделі наступним чином: за походженням (японська, американська, західноєвропейська); за характером реалізації повноважень (модель ліберальна, тоталітарна, демократична, змішана); цільові моделі (модель самозбереження, якісного та кількісного зростання, виведення в лідери, управління за цілями, управління за «слабкими сигналами», та системні моделі діагностики організації (модель Г.Левітта, модель соціально-орієнтованої організації «7 S», модель М.Вайсборда) [3]. Зважаючи на сучасні виклики середовища функціонування закладів НОД в Україні та вплив зовнішніх чинників на їх діяльність в умовах швидких змін, до вище запропонованої класифікації необхідно додати моделі управління, що базуються на інноваційних підходах та інформаційно-комунікаційних технологіях. Вони покликані вирішувати такі управлінські завдання як оперативна зміна та розширення ринків збуту; швидке реагування на дії конкурентів; якісне опрацювання великої кількості управлінської інформації; удосконалення та налагоджування ділової комунікацій з партнерами у всьому світі; підтримка діяльності в умовах ресурсних та часових обмежень;

забезпечення цілодобової можливості технічної підтримки слухачів [4].

Заклади неформальної освіти дорослих в Україні переважно відносяться до малих підприємств приватної форми власності, або є громадським об'єднанням, або є структурним підрозділом організації, який забезпечує підвищення кваліфікації власних працівників. Такі ЗНОД, як правило, мають лінійну структуру управління, яка є класичною структурою з відповідною вертикальною ієрархією. Базуючись на вище зазначених характеристиках та розглянувши принципи побудови управлінських моделей за класифікаційними ознаками, сформуємо характеристики інноваційно-комбінованої моделі (ІКМ), оптимальної для управління закладами, що працюють у сфері неформальної освіти дорослих. А саме: в основі західноєвропейська та соціально-орієнтована модель управління, особливістю якої є колективна робота команди на чолі з лідером, з можливістю індивідуального самовираження (ліберальна модель), створенням надійних і стійких засобів управління (тоталітарна модель), наявністю механізмів, що забезпечують рівність можливостей усіх (демократична модель). Передбачається робота закладу в умовах невизначеності та швидких змін, а отже, дії лідера (керівника або власника) мають бути спрямовані на жорсткий контроль за дотриманням встановлених правил, чітку ідентифікацію загроз з боку зовнішнього середовища та миттєве реагування на нейтралізацію загроз, відстеження та врахування високих рівнів нестабільності середовища ("слабких сигналів") про зміни у ньому і, орієнтуючись на ці сигнали, підготовку відповідних альтернативних рішень. Сполучні процеси, за допомогою яких забезпечується внутрішня та зовнішня комунікація елементів організаційної системи, складають основу функціонування такої ІКМ-моделі та сприяють досягненню стабільності і підвищенню ефективності за рахунок високого ступеню відповідності всіх елементів (модель «7-S»). Проблему швидкої адаптивності та мобільності персоналу, підвищення організаційної культури, збільшення кількості ділових зв'язків в сучасних умовах запропонована управлінська модель дозволяє вирішувати через застосування інформаційно-комунікаційних технологій та інноваційних підходів в управлінні освітнім процесом і ЗНОД в цілому.

Отже, дослідивши концепції різних за класифікацією управлінських моделей, визначено найбільш оптимальну-

інноваційно-комбіновану модель для управління закладом неформальної освіти дорослих в Україні, яка дозволяє стабільно працювати та підвищувати ефективність діяльності в умовах змін.

**Список використаних джерел:**

1. Наконечна О.А. (2023)/ *Управління закладом неформальної освіти дорослих: сутність та особливості/ Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку/ Режим доступу: <https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE-2022/paper/view/1216>*
2. Василенко О.В. (2023)/ *Неформальна освіта дорослих: поняття, витоки, суспільне значення// Інноваційні проекти та програми а психології, педагогіці та освіті/ Колективна монографія/ DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-282-1-8>*
3. Назарчук Т. В., Косіюк О. М. (2016)/ *Менеджмент організацій : Навчальний посібник. / Київ: «Центр учбової літератури», 2016. – 560 с./ Режим доступу: [https://shron1.chtyvo.org.ua/Nazarchuk\\_Tetiana/Menedzhment\\_orhanizatsii.pdf?PHPSESSID=ru0m45sjhaac5hi7dd0t3j8254](https://shron1.chtyvo.org.ua/Nazarchuk_Tetiana/Menedzhment_orhanizatsii.pdf?PHPSESSID=ru0m45sjhaac5hi7dd0t3j8254)*
4. Гудзь О. Є. (2018) /*Інноваційні моделі управління підприємств на основі інформаційно-комунікаційних технологій/ Економіка. Менеджмент. Бізнес, (1), 23/ Режим доступу: [https://dut.edu.ua/uploads/p\\_1010\\_26882345.pdf](https://dut.edu.ua/uploads/p_1010_26882345.pdf)*

**УДК 336.01:330.5**

**Оглобліна В.О.**

*кандидат економічних наук, доцент,*

**Загородній С.А.**

*здобувач PhD*

**Гузенко В.С.**

*Здобувач вищої освіти*

*Інженерний навчально-науковий інститут*

*імені Ю.М. Потебні Запорізького національного університету*

## **СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ ТА ЇХ РОЛЬ У ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ**

Фінанси домогосподарств відіграють важливу роль у фінансовій системі будь-якої країни світу. У розвинених країнах світу, ще більше прослідковується їх значення, перш за все за рахунок участі у формуванні бюджетів різних рівнів. Домогосподарства забезпечують економічну систему вільним коштами за рахунок накопичення заощаджень на рахунках в банках, пенсійних рахунках, участі в